MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Národný projekt
Národná sústava povolaní III

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond

ZAMESTNANOSŤ
A SOCIÁLNA INKLÚZIA

PRIESTOR NA VAŠU PRÍLEŽITOSŤ

národná sústava povolaní

TREXIMA

Národný projekt Národná sústava povolaní III
sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu
v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

www.esf.gov.sk

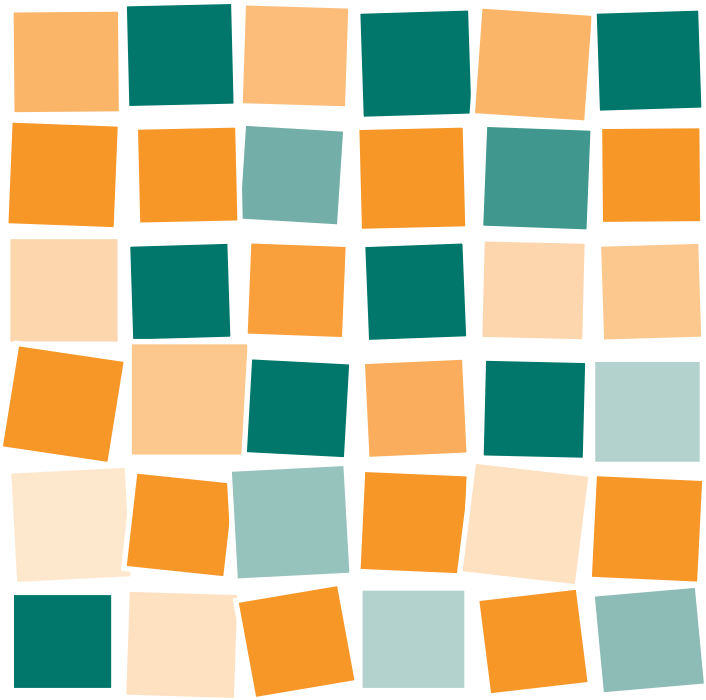

Úvod

Aktuálnou úlohou vyplývajúcou z uznesenia vlády SR č. 665 zo 17. decembra 2014 k Národnej stratégii zamestnanosti SR do roku 2020 je zabezpečiť dostatočný počet, ale aj vhodnú štruktúru kvalifikovaných pracovných síl pre všetky sektory hospodárstva SR. Táto celospoločenská výzva potvrdila opodstatnenosť potreby nadviazať na predchádzajúce dve etapy národného projektu Národná sústava povolaní (ďalej len „NSP“) zamerané na účinné zapojenie zástupcov sociálnych partnerov, zamestnávateľov, expertov a odborníkov z jednotlivých oblastí spoločenského života do monitorovania požiadaviek trhu práce na základe komplexnej metodológie, časového harmonogramu a v nadväznosti na platnú národnú legislatívu, najmä zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a na dokumenty EÚ. Výsledkom cieľavedomého úsilia odborníkov o dôslednú identifikáciu požiadaviek na kvalifikovanosť pracovných síl v súlade s celospoločenskými potrebami bolo vytvorenie informačného systému opisu štandardných nárokov zamestnávateľov na jednotlivé pracovné miesta – národných štandardov zamestnaní (ďalej len „NŠZ“).

Kontinuita uvedeného procesu v tretej etape NSP a dosahované výsledky jednoznačne preukazujú opodstatnenosť zámeru akceptovať a na základe podnetov dennej praxe zamestnávateľov zabezpečovať udržateľnosť, rešpektovať vo vytváraných NŠZ kvalitatívny technický rozvoj, inovácie a efektívnosť vo využívaní systému monitorovania. Tento proces pokračuje na jednotnej profesionálnej platforme združujúcej stovky odborníkov zapojených do aktivít v jednotlivých odborných tímoch, ktoré preukazujú plnú funkčnosť, čo z celospoločenského aspektu potvrdzuje výnimočnosť národného projektu NSP. Komparácia s podobnými zahraničnými systémami dokazuje, že monitorovací systém potrieb zamestnávateľov a definovanie ich požiadaviek na vzdelávací systém spĺňa požadované kritériá a má všetky predpoklady stať sa príkladom dobrej praxe v európskom meradle. Významnou a neoddeliteľnou súčasťou výsledkov národného projektu NSP III a základom pri tvorbe NŠZ je národná klasifikácia zamestnaní SK ISCO-08, ktorej aktualizácia finalizuje do vydania vyhlášky ŠÚ SR nadobúdajúcej účinnosť 1. januára 2016.

Ciele projektu a ich napĺňanie

Účelom NSP je zabezpečenie kontinuálnej udržateľnosti systému monitorovania potrieb trhu práce a prenosu požiadaviek zamestnávateľov do vzdelávania a prípravy pre trh práce za aktívnej účasti sociálnych partnerov s podporou informačného systému NSP (ďalej len „IS NSP“) a aktualizovanej klasifikácie zamestnaní, čo predpokladá naplnenie nasledovných cieľov:

Celkový cieľ: Vytvoriť jednotný, národný, referenčný register NŠZ

Register zamestnaní (register NŠZ) je kľúčovým centrom NSP, tvorený NŠZ opisujúcimi požiadavky zamestnávateľov kladené na kvalifikovaný výkon zamestnaní. Register zamestnaní umožňuje prístup do jednotlivých pracovných oblastí, v ktorých sú dostupné jednotlivé, príslušnou sektorovou radou garantované a vytvorené NŠZ, zverejnené v IS NSP vrátane sociálneho partnera. Počet NŠZ zverejnených v informačnom systéme NSP, presiahol ku koncu realizačného obdobia NSP III - 1 000 NŠZ, čo je jedným z kľúčových výstupov tretej aktivity a objektívne overiteľných celkových ukazovateľov projektu, definovaných v projekte. Radi by ste sa dozvedeli, aké sú požiadavky na kvalifikovaný výkon zamestnaní? Vyberte si pracovnú oblasť, o ktorú sa zaujímatse, a zistite, či spĺňate požiadavky zamestnávateľov.

Vytvorenie mechanizmu na trvalo udržateľné určovanie, overovanie a tvorbu požiadaviek na odborné zručnosti a praktické skúsenosti potrebné na vykonávanie pracovných činností na pracovných miestach na trhu práce

Základom úspešného naštartovania prác na vytváraní mechanizmu tvorby požiadaviek na odborné zručnosti a praktické skúsenosti na vykonávanie pracovných činností na trhu práce bolo vypracovanie celkového časového harmonogramu vecných úloh NSP III s určením konkrétnej etapy realizácie (spolu šesť etáp). Do jeho rámca patria exaktne pomenované požadované a vypracované výstupy, a to v súlade so zmluvnými podmienkami na realizáciu NSP III.

V zmysle Organizačného a rokovacieho poriadku odborných tímov NSP vyvíjali činnosť ustanovené odborné tímy NSP, a to:

- Riadiaci výbor NSP (RV NSP),
- expertné tímy RV NSP,
- Aliancia sektorových rád (aliancia),
- expertné tímy aliancie,
- sektorové rady,
- pracovné skupiny sektorových rád,
- Realizačný tím NSP.

V záujme jednotného a erudovaného procesu tvorby NŠZ až do finálnej fázy zverejnenia v IS NSP Realizačný tím NSP dbal na potrebnú, komplexnú úroveň metodickej pomoci prípravou štatútov odborných tímov, metodických materiálov, manuálov a tiež odbornými konzultáciami, propagačnými pomôckami, e-mailovou a telefonickou komunikáciou. Významným prostriedkom v zabezpečovaní odbornosti autorov NŠZ pri určovaní, overovaní a tvorbe požiadaviek na odborné zručnosti a praktické skúsenosti na vykonávanie pracovných činností bola organizovaná systematická odborná príprava a zaškolenie členov odborných tímov, najmä sektorových rád a ich pracovných skupín, ktorej sa zúčastnilo v priebehu realizačného obdobia NSP III takmer 360 osôb.

Aktivity organizačných štruktúr NSP (RV NSP, aliancie, sektorových rád, ich pracovných skupín, Realizačného tímu NSP) boli realizované v stave ich stabilného inštitucionálneho a personálneho dobudovania, plného pracovného nasadenia odborníkov participujúcich na projekte, rozvinutej vzájomnej komunikácie zúčastnených subjektov a spolupráce.

Dobudovanie elektronického systému informácií, obsahujúceho opis štandardných nárokov trhu práce na jednotlivé pracovné miesta

IS NSP ako elektronický systém informácií, obsahujúci opis štandardných nárokov trhu práce na jednotlivé pracovné miesta bol v priebehu realizačného obdobia NSP III spustený do ostrej prevádzky. IS NSP je prezentovaný ako významný nástroj zabezpečujúci kompatibilitu klasifikácií a číselníkov NSP, ktoré sú rozhodujúcimi zdrojmi informácií v procese tvorby a revízie NŠZ.

Do rámca budovania IS NSP patrí predovšetkým implementácia nových, zrevidovaných a aktualizovaných NŠZ ako jedna z kľúčových aktivít tohto procesu. Základom zabezpečenia plynulého procesu tvorby bola možnosť využitia jednotného formátu NŠZ pri zodpovednosti autora za jeho tvorbu. Rozsah NŠZ je definovaný v súlade s potrebami zamestnávateľov pri využití medzinárodných a národných klasifikácií a číselníkov, medzinárodných porovnaní, rozborov, štatistík a prognóz. Ukončenú verziu NŠZ odsúhlasovali členovia s hlasovacím právom jednotlivých sektorových rád a definitívnu verziu aliancia, ktorá ju garantuje v podmienkach celej SR. Jednotlivé NŠZ sa, v súlade s vecným a časovým harmonogramom projektu, následne zverejňujú v IS NSP.

Aktuálne zoznamy s názvami a počtom NŠZ odzrkadľujú aktuálnu situáciu na trhu práce, ako aj revíziu SK ISCO-08.

V súvislosti s potrebou aktuálnosti NŠZ sa začalo v rámci realizácie projektu NSP III s revíziou 369 NŠZ vytvorených v NSP I a v NSP II a zverejnených v IS NSP.

IS NSP vo forme webovej platformy www.sustavapovolani.sk slúži aj ako informačný prostriedok pre širokú a odbornú verejnosť, ktorá nie je priamo zapojená v expertnej základni NSP III, ale čerpá z neho podklady a informácie pri rozhodovaní a nastavovaní stratégií, postupov a riešení otázok týkajúcich sa najmä štandardizácie zamestnaní a prepájania systému celoživotného vzdelávania s trhom práce. Preto bolo snahou riešiteľov zabezpečiť, aby IS NSP bol jednoducho ovládateľný, zrozumiteľný a zodpovedajúci súčasným trendom vývoja webových stránok. Realizačný tím NSP sa preto sústredil na inováciu portálu z programátorského hľadiska, prípravu celkového grafického redizajnu IS NSP a rozšírenej funkcionality v porovnaní s IS NSP, ktorý sa používal v prvej a druhej etape NSP.

Vytvorenie nových sektorových rád

Aliancia sektorových rád konštituovala podľa metodiky NSP I a NSP II štyri nové sektorové rady:

- Sektorovú radu pre kultúru a vydavateľstvo,
- Sektorovú radu pre vedu, výskum, vzdelávanie, výchovu, šport,
- Sektorovú radu pre verejné služby a správu,
- Sektorovú radu pre zdravotníctvo, sociálne služby.

Bola vypracovaná štruktúra uvedených sektorových rád, stanovené ich inštitucionálne a personálne zloženie, uskutočnili sa rokovania na zabezpečenie nominácií na členstvo vrátane oslovenia navrhnutých inštitúcií. Navrhli sa zmeny v štruktúre Aliancie sektorových rád v súvislosti s rozšírením NSP o štyri nové sektorové rady.

Činnosti nových sektorových rád sa zabezpečovali v súlade s určeným harmonogramom (stanovenie štruktúry garantovaných NŠZ, napĺňanie vecného a časového harmonogramu tvorby NŠZ (proces tvorby členený a sledovaný podľa jednotlivých týždňov), stanovenie štruktúry pracovných skupín, zabezpečenie odbornej prípravy a zaškolenia, realizácia rokovaní sektorových rád a ich pracovných skupín, priebežné vyhodnocovanie a financovanie odbornej činnosti členov sektorových rád, prezentácia a propagácia výsledkov činnosti sektorovej rady).

Zabezpečenie fungovania pilotne overených 20 sektorových rád v NSP I a NSP II

V procese zabezpečenia kontinuálnej udržateľnosti sektorových rád boli realizované nevyhnutné aktivity na ich fungovanie, a to posúdenie štruktúry zloženia jednotlivých sektorových rád, návrh zmien štruktúry s ohľadom na štruktúrne zmeny v jednotlivých sektoroch, inštitucionálny a personálny audit členskej základne sektorových rád, návrh zmien v inštitucionálnom a personálnom zložení sektorových rád a ich pracovných skupín, nominácie nových členov a potvrdenie členstva u zostávajúcich členov prostredníctvom inštitúcií, ktoré zastupujú.

Realizácia výpočtov a analýz vývoja odvetvových štruktúr zamestnanosti a finančno-ekonomických ukazovateľov jednotlivých sektorov hospodárstva patrila medzi aktivity, ktoré sa prakticky prelínali celým realizačným procesom NSP III. Išlo o platformu na tvorbu a potvrdenie opodstatnenosti vytváraných NŠZ. Ukazovatele sa stali dôležitou metodickou pomôckou predsedov, gestorov a tajomníkov sektorových rád v rámci jednotlivých realizačných etáp pri napĺňaní odbornej štruktúry programov rokovaní sektorových rád a zabezpečovaní podkladov na tvorbu NŠZ garantovaných sektorovou radou v nadväznosti na aktuálny vývoj a zmeny v jednotlivých odvetviach hospodárstva SR.

Aktualizácia národnej klasifikácie zamestnaní SK ISCO-08

Jednou z najdôležitejších úloh NSP je monitoring zamestnaní, ktoré existujú na trhu práce a sú zdrojom príjmov obyvateľov. Sektorové rady garanciou NŠZ deklarujú ich význam z pohľadu národného hospodárstva a vytvárajú „objednávku“ na spracovanie kvalifikácií. Pracovná sila je rozhodujúci výrobný faktor v podmienkach celosvetovej globalizácie. Prioritou pre tvorcov politík a stratégií v oblasti národného hospodárstva musí byť monitorovanie potrieb trhu práce s cieľom zabezpečiť ekonomickým subjektom kvalifikovanú pracovnú silu. Najvýznamnejším nástrojom na monitorovanie trhu práce na Slovensku je klasifikácia SK ISCO-08 ako kľúčový komunikačný prostriedok na výmenu informácií medzi účastníkmi trhu práce.

Prostredníctvom SK ISCO-08 je možné sledovať štruktúru pracovných síl podľa konkrétnych zamestnaní. Kombináciou s ďalšími ukazovateľmi možno zistiť demografickú skladbu, regionálne rozloženie, vzdelanostnú štruktúru a pod. Bez týchto údajov by členovia sektorových rád nemohli kvalifikovane rozhodovať o počte a štruktúre NŠZ. V rámci NSP III bola vypracovaná aktualizácia klasifikácie SK ISCO-08 so zapracovaním zmien na trhu práce z hľadiska aktuálnej štruktúry zamestnaní v SR.

Vytvorenie širokospektrálnej odbornej údajovej platformy pre rozhodovacie procesy orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, pre ďalšie národné inštitúcie a kľúčových aktérov trhu práce a na komparáciu indikátorov na medzinárodnej, európskej a národnej úrovni

- Prehľad kvality a kompletnosti aktuálne využívaných klasifikácií, číselníkov a databáz v systémovom riešení z aspektu platných národných legislatívnych noriem a dokumentov EÚ, EUROSTATu, MOP, OECD.
- Hĺbková štruktúra profesijnej, vzdelanostnej, vekovej a rodovej charakteristiky zamestnancov jednotlivých sektorov so zameraním na vyhodnotenie uplatnenia mladých ľudí s osobitným zreteľom na kvantifikáciu nedostatkových profesií a komparáciu so štruktúrou nezamestnaných osôb.
- Prehľad vplyvov technologickej inovácie na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podľa štruktúry 24 sektorov určených na realizáciu NSP.

- Originálna metodika a zrealizované výpočty odvetvových štruktúr zamestnanosti a finančno-ekonomických ukazovateľov jednotlivých sektorov národného hospodárstva v štruktúre:
  - súhrnné tabuľky zamerané na:
    a. charakteristiky zamestnanosti,
    b. produkčné ukazovatele sektorov v nadväznosti na ukazovatele trhu práce,
    c. voľné zdroje pracovných síl,
  - sektorovo špecifické tabuľky vyjadrujúce v regionálnom členení na úrovni kraja:
    zamestnanosť,
    a. priemerné hrubé mesačné mzdy,
    b. priemerné hodinové zárobky,
    c. charakteristiky fluktuácie,
    d. charakteristiky mobility zamestnancov.

Riadiaci výbor

Riadiaci výbor NSP je nadriadeným orgánom subjektov podieľajúcich sa na tvorbe a aktualizácii NSP, riadi a koordinuje ich činnosť, a to v súlade s vývojom na trhu práce a v zmysle ustanovení zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Riadiaci výbor NSP prispieva k harmonizácii riadiacich a výkonných štruktúr NSP a NSK, ich vzájomnej odbornej komunikácii a spolupráci.

Riadiaci výbor NSP realizuje svoju činnosť pod gesciou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a za aktívnej účasti zástupcov ústredných orgánov štátnej správy, centrálnych tripartitných organizácií, územnej samosprávy a Realizačného tímu NSP.

Riadiaci výbor NSP tvoria:

predseda:
- zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

tajomník:
- zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

členovia:
- zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- zástupca Úradu vlády SR
- zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- zástupca Ministerstva kultúry SR
- zástupca Ministerstva zdravotníctva SR
- zástupca Ministerstva hospodárstva SR
- zástupca Ministerstva vnútra SR
- zástupca Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- zástupca Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- zástupca Štatistického úradu SR
- zástupca Štátneho inštitútu odborného vzdelávania
- zástupcovia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny
- zástupca Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR
- zástupca Republikovej únie zamestnávateľov
- zástupca Konfederácie odborových zväzov SR
- zástupca Združenia miest a obcí Slovenska
- zástupca Združenia samosprávnych krajov
- zástupcovia Realizačného tímu NSP

Aliancia

Aliancia sektorových rád je významným komponentom systémového riešenia dvoch národných projektov NSP a NSK. Prvé ustanovujúce zasadnutie mala ešte v roku 2011, pričom plnila najmä projektovú úlohu pre NSP. Vznikla ako nadriadený orgán sektorových rád a hlavný garant ich činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou. Keďže v danom čase neexistovala legislatívna opora pre akt založenia aliancie, bol zriaďovateľom aliancie Riadiaci výbor NSP.

Na základe úspešnej realizácie prvej a druhej etapy NSP, pilotného overenia funkčnosti, efektívnosti a prínosov sektorových rád, overenú koordinačnú pozíciu Aliancie sektorových rád a jasne formulované závery na potrebné opatrenia vedúce k trvalej udržateľnosti systémového riešenia NSP prišlo v tejto súvislosti aj k novelizácii zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vytvoril sa právny základ, v zmysle ktorého podľa § 35a „NSP určuje požiadavky na odborné vedomosti, zručnosti a schopnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností na pracovných miestach na trhu práce“ a § 35b tohto zákona ustanovuje Alianciu sektorových rád a sektorové rady na zabezpečenie tvorby a aktualizácie NSP.

Na základe týchto skutočností realizuje Aliancia sektorových rád svoju činnosť nielen na projektovom základe národného projektu NSP, ale aj ako celospoločenskú objednávku s právnym základom. Aliancia sektorových rád je zároveň poradným orgánom Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v oblasti zvyšovania zamestnanosti a aktívnej politiky trhu práce. Zriaďuje sektorové rady formou udelenia licencie na ich činnosť, je ich nadriadený orgán a hlavný garant ich činnosti na celoštátnej úrovni. Sektorové rady zriaďuje na princípe sektorového zastúpenia jednotlivých odvetví národného hospodárstva.

Základným a trvalým cieľom Aliancie sektorových rád je prostredníctvom sektorových rád rozvíjať spoločnú platformu podporujúcu zosúlaďovanie vzdelávacieho systému s konkrétnymi potrebami trhu práce v záujme dlhodobo udržateľnej ekonomickej konkurencieschopnosti SR a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva.

Alianciu sektorových rád tvoria:

prezident:
- zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

tajomníci:
- zástupca realizačného tímu NSP
- zástupca realizačného tímu NSK

členovia:
- zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
- zástupca Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
- zástupca Ministerstva kultúry SR
- zástupca Ministerstva zdravotníctva SR
- zástupca Ministerstva hospodárstva SR
- zástupca Ministerstva vnútra SR
- zástupca Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- zástupca Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- zástupca Štatistického úradu SR
- zástupca Štátneho inštitútu odborného vzdelávania
- zástupcovia Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR
- zástupcovia Republikovej únie zamestnávateľov
- zástupcovia Konfederácie odborových zväzov SR
- zástupcovia Združenia miest a obcí Slovenska

Sektorové rady

Sektorové rady sú dobrovoľné nezávislé profesijné združenia odborníkov reprezentujúcich záujmy sektorov, teda jednotlivých odvetví národného hospodárstva SR. Sú zriaďované Alianciou sektorových rád v zmysle §35b Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Hlavnou úlohou sektorových rád je predkladať požiadavky a potreby zamestnávateľov na kvalifikovanú pracovnú silu a prispievať k zosúlaďovaniu celoživotného vzdelávania s potrebami trhu práce v záujme dosiahnutia dlhodobo udržateľnej ekonomickej konkurencieschopnosti, produktivity a zvyšovania životnej úrovne obyvateľstva SR. Sektorová rada plní najmä nasledovné úlohy:

- reprezentuje záujmy sektora ako relevantný zástupca trhu práce a systému celoživotného vzdelávania v Slovenskej republike s právomocou predkladať stanoviská o požiadavkách a potrebách zamestnávateľov na kvalifikovanú pracovnú silu v sektore,
- verifikuje sektorové analýzy, prognózy a ďalšie výstupy na základe aktuálnych a komplexných informácií o štandardných nárokoch trhu práce na jednotlivé pracovné miesta, odborne ich interpretuje,
- stanovuje postupy, kompetencie a zodpovednosti pre stratégiu tvorby nových pracovných miest v sektore,
- identifikuje a deklaruje potrebu na kvalifikovanú pracovnú silu v sektore,
- vytvára predpoklady a prenáša požiadavky a potreby trhu práce do systému celoživotného vzdelávania,
- vytvára aktívne partnerstvá so zamestnávateľmi, strednými a vysokými školami a s oprávnenými vzdelávacími inštitúciami certifikovanými na proces overovania a uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania,
- verejne prezentuje a publikuje výsledky svojej činnosti,
- cielene zvyšuje angažovanosť a zainteresovanosť zamestnávateľov a inštitúcií celoživotného vzdelávania, najmä ich aktívny prístup k zosúlaďovaniu potrieb trhu práce so systémom celoživotného vzdelávania,
- odsúhlasuje národné NŠZ vytvorené sekciou NSP a ich finálnu verziu predkladá aliancii na schválenie,
- odsúhlasuje kvalifikačné a hodnotiace štandardy (karty kvalifikácií) vytvorené sekciou NSK a ich finálnu verziu predkladá Národnej rade pre vzdelávanie a kvalifikácie na schválenie,
- predkladá aliancii podnety na zmenu legislatívy v oblasti zisťovania, monitorovania a predvídania potrieb trhu práce, zosúlaďovania vzdelávacieho systému s týmito potrebami, organizácie odbornej prípravy pre trh práce a uznávaní výsledkov celoživotného vzdelávania.
- v oblasti OVP spolupracuje so stavovskými a profesijnými organizáciami.

Sektorové rady sú na základe svojej pôsobnosti a vykonávaných činností kľúčovým prvkom realizácie NSP. S cieľom úzkeho prepojenia a podpory spolupráce a synergie NSP a NSK sú sektorové rady spoločným výkonným orgánom pre oba národné projekty. V súlade s týmto princípom a v nadväznosti na štatút sektorových rád sa sektorové rady členia na dve sekcie:

- sekcia pre NSP,
- sekcia pre NSK.

Sektorová rada sa skladá z členov zastupujúcich:

- orgány štátnej správy,
- zamestnávateľov a ich profesijné združenia,
- vzdelávací systém,
- orgány územnej samosprávy,
- odborové zväzy,
- profesijné občianske združenia.

V zmysle zachovania reprezentatívnosti sektorových rád, ktorá je kritériom ich funkčnosti a efektívnosti, je dôležité zastúpenie všetkých uvedených subjektov.

Komplexnú realizáciu NSP zabezpečuje spolu 24 sektorových rád:

- Sektorová rada pre poľnohospodárstvo, veterinárstvo a rybolov
- Sektorová rada pre ťažbu a úpravu surovín, geológiu
- Sektorová rada pre potravinárstvo
- Sektorová rada pre textil, odevy, obuv a spracovanie kože
- Sektorová rada pre lesné hospodárstvo a drevospracujúci priemysel
- Sektorová rada pre celulózo-papierenský a polygrafický priemysel
- Sektorová rada pre chémiu a farmáciu
- Sektorová rada pre hutníctvo, zlievarenstvo a kováčstvo
- Sektorová rada pre sklo, keramiku, minerálne výrobky, nekovové materiály
- Sektorová rada pre automobilový priemysel a strojárstvo
- Sektorová rada pre elektrotechniku
- Sektorová rada pre energetiku, plyn, elektrinu
- Sektorová rada pre vodu, odpad a životné prostredie
- Sektorová rada pre stavebníctvo, geodéziu a kartografiu
- Sektorová rada pre obchod, marketing, gastronómiu a cestovný ruch
- Sektorová rada pre dopravu, logistiku, poštové služby
- Sektorová rada pre informačné technológie a telekomunikácie
- Sektorová rada pre bankovníctvo, finančné služby, poisťovníctvo
- Sektorová rada pre administratívu, ekonomiku, manažment
- Sektorová rada pre remeslá a osobné služby
- Sektorová rada pre kultúru a vydavateľstvo
- Sektorová rada pre vedu, výskum, vzdelávanie, výchovu, šport

- Sektorová rada pre verejné služby a správu
- Sektorová rada pre zdravotníctvo, sociálne služby

Členovia sektorových rád môžu byť rozdelení do pracovných skupín, resp. si môžu vytvárať pracovné skupiny zložené z expertov mimo sektorovej rady. Pracovné skupiny fungujú ako poradné orgány sektorových rád, ktoré pomáhajú plneniu úloh v rámci NSP. Fungovanie pracovnej skupiny trvá do termínu splnenia pracovných úloh uložených Sektorovou radou.

V zmysle udržateľnosti projektu NSP majú sektorové rady ambíciu byť orgánmi trvalo zabezpečujúcimi prepojenie trhu práce so systémom celoživotného vzdelávania.

Povedali o NSP...

Predseda vlády SR Robert Fico
„Vznik, ako aj pokračovanie projektu NSP je príkladom pozitívneho prínosu reformy cez prostriedky z EÚ, iba kvalifikovane vzdelaní ľudia si dnes dokážu nájsť prácu. Je to cesta, ktorá prináša úspechy."

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ján Richter
„Som rád, že na príprave a realizácii projektu NSP sa podieľala vláda SR prostredníctvom rezortných ministerstiev a za spolupráce sociálnych partnerov. Tripartitný systém fungovania tohto projektu, t. j. zapojenie vyše tisíca ľudí do realizácie projektu svedčí o vzájomnom dialógu všetkých strán pri systémových opatreniach."

Štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Branislav Ondruš
„Na účinné riešenie a predchádzanie nezamestnanosti mladých ľudí zdôrazňované európskou legislatívou je nevyhnutné, aby vzdelávanie a odborná príprava zodpovedali charakteru udržateľných pracovných miest. Aby bolo možné vybaviť ľudí novými zručnosťami, je nutné objektívne spoznať a predvídať požiadavky zamestnávateľov na zamestnancov prostredníctvom NSP."

Generálna riaditeľka Sekcie práce Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Danica Lehocká
„NSP ako funkčný a dynamický nástroj v prepojení na všetky existujúce systémy využívané v Slovenskej republike a kompatibilné so systémami a databázami využívanými v Európskej únii je základnou bázou na zosúladenie potrieb trhu práce, požiadaviek na kvalifikovanú pracovnú silu a jej prípravu pre trh práce a zároveň terminologicky a obsahovo zjednocujúcim momentom na účinné nastavenie konkrétnych opatrení na riešenie nesúladu kvality pracovnej sily a potrieb samotných zamestnávateľov."

Prezident AZZZ SR Tomáš Malatinský
„V roku 2012 som vyjadril presvedčenie, že NSP pokladám za efektívny nástroj zamestnávateľov na monitorovanie potrieb a požiadaviek trhu práce a s odstupom času môžem konštatovať, že som sa nemýlil."

Prezident RÚZ Miroslav Kiraľvarga
„Výsledky NSP dosvedčujú, že sociálni partneri poznajú cestu k zosúlaďovaniu systému vzdelávania a požiadaviek trhu práce. Progresívne orientovaná NSP svojimi funkciami napomáha plneniu priorít hospodárskej a sociálnej politiky v súlade s dôležitými úlohami vymedzenými v Stratégii Európa 2020, Európskej sociálnej charte, dohovoroch MOP, nariadeniach a odporúčaniach EÚ."

Marián Jusko

„Považujem NSP za viacfunkčný celoštátny systém budovaný na základe požiadaviek trhu práce pri plnom rešpektovaní sociálneho partnerstva a pozitívnych výsledkov zo zahraničia za účasti zástupcov najvýznamnejších zamestnávateľských subjektov, ako aj malých a stredných podnikov."

Prezident KOZ SR Jozef Kollár

„NSP významne prispieva k plneniu úloh odborov najmä v oblasti pracovných a sociálnych podmienok zamestnancov a celoživotného vzdelávania. Takéto riešenie na Slovensku neexistovalo, bola to novinka, ktorá nás oslovila, systém bol dobre premyslený, a najmä čerpala sa inšpirácia aj zo zahraničia, kde boli obdobné systémy už nastavené a overené."

Predseda ZMOS Michal Sýkora

„Oceňujem, že je NSP v súlade so zámermi a cieľmi programu ESO, ktorý realizuje Ministerstvo vnútra SR v súčinnosti s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy v zmysle Programového vyhlásenia vlády na roky 2012 – 2016. Je pre nás dôležité všetky tieto zmeny, činnosti a požiadavky štandardizovať, pretože takýto systém môžeme následne využívať aj na interné riadenie ľudských zdrojov.

Jozef Dvonč

„NSP bola naša prvá skúsenosť s projektovým riešením dopytu a ponuky na trhu práce, dnes je ZMOS súčasťou mnohých projektov, ktoré nám pomáhajú riešiť problémy územnej samosprávy."

Projektová manažérka riešiteľskej organizácie NSP Lucia Dítětová

„NSP spojila kľúčových aktérov na trhu práce a v systéme celoživotného vzdelávania, vytvorila pre nich platformu na spoločnú diskusiu, prijímanie konsenzov a navrhovanie efektívnych riešení na dosiahnutie súladu odbornej prípravy pre trh práce s požiadavkami zamestnávateľov na kvalifikovanú pracovnú silu. Úspech NSP je zásluhou všetkých zúčastnených expertov."

Fungovanie NSP v zahraničí – výpočet krajín s obdobnými systémami

Fungovanie sektorových rád v **Slovenskej republike** reflektuje a odráža dlhoročnú zahraničnú prax, kde sú sektorové rady považované za nezastupiteľný nástroj identifikácie a formulácie požiadaviek zamestnávateľov na kvalitu pracovnej sily. **V zahraničných systémoch** sa kladie dôraz na účasť sociálnych partnerov v rámci realizácie národných sústav povolaní, ako monitorovacích systémov potrieb trhu práce – najmä zástupcov zamestnávateľov, obchodných a priemyselných komôr, profesijných združení, odborových organizácií a ďalších inštitúcií. Medzi krajiny, kde úspešne funguje dlhodobá spolupráca stakeholderov trhu práce a vzdelávania vo forme sektorových rád a kde líderstvo vo fungovaní a udržiavaní ich aktivít patrí zástupcom sociálnych partnerov, patria napr.:

- Holandsko,
- Belgicko,
- Veľká Británia,
- Dánsko, Fínsko,
- Španielsko,
- Francúzsko,
- Rumunsko,
- Česká republika.

Z mimoeurópskych krajín sústavy povolaní využívajú aj:

- Kanada,
- Austrália,
- Nový Zéland,
- Brazília,
- India.

Skúsenosti z jednotlivých krajín ukazujú, že nejde o krátkodobé aktivity. Hoci vývoj samotného systémového rámca môže byť relatívne rýchly, vybudovanie podporných prvkov, vrátane dôvery a kredibility systému a dosiahnutie stanovených cieľov spravidla trvá podstatne dlhšie, napr. 15 – 20 rokov v Škótsku, resp. na Novom Zélande a 10 rokov v Austrálii.

Sprievodca

www.sustavapovolani.sk

Na www.sustavapovolani.sk používateľ nájde všetky informácie a výstupy, ktoré sa týkajú národného projektu NSP. Dozvie sa, aké sú požiadavky zamestnávateľov na Slovensku na konkrétne zamestnania, čo sú sektorové rady – predmet ich činnosti, zamestnania, ktoré garantujú, zoznam ich členov, ako aj informácie o Aliancii sektorových rád.

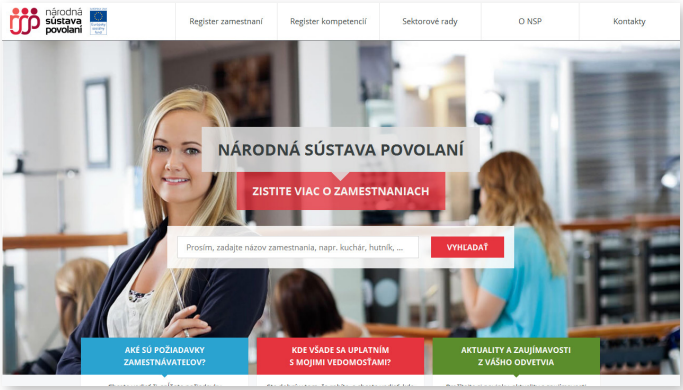

Stránka ponúka dva základné nástroje – Register zamestnaní a Register kompetencií. Oba nástroje dávajú prehľad o možnostiach uplatnenia sa na konkrétnych pozíciách definovaných podľa aktuálnych požiadaviek zamestnávateľov pôsobiacich v jednotlivých odvetviach (sektoroch) národného hospodárstva v SR.

V rámci Registra zamestnaní používateľ nájde všetky zamestnania prehľadne zoradené podľa odvetví, kde kliknutím na konkrétne zamestnanie získa podrobný prehľad o požadovanom vzdelaní, potrebnej praxi, certifikátoch a kompetenciách potrebných na jeho výkon. Register kompetencií ponúka zoznam zamestnaní, v ktorých sa používateľ môže uplatniť na základe ním zadaných kritérií.

Podrobný prehľad o jednotlivých sektoroch národného hospodárstva ponúka časť Sektorové rady, kde používateľ nájde zaujímavé informácie o konkrétnych sektoroch – nielen týkajúce sa charakteristiky sektora, ale aj štatistické údaje o mzdách, zamestnávateľoch a štruktúre zamestnancov v danom sektore.

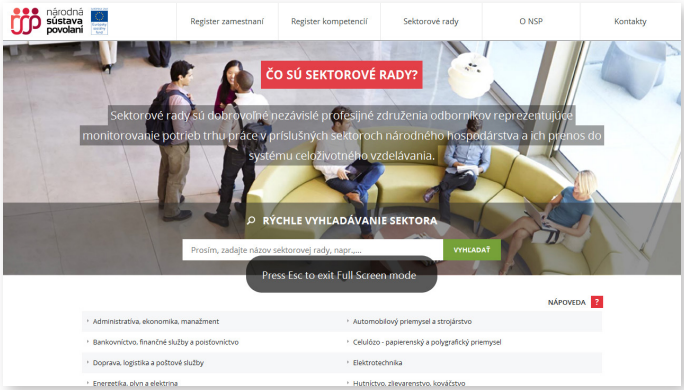

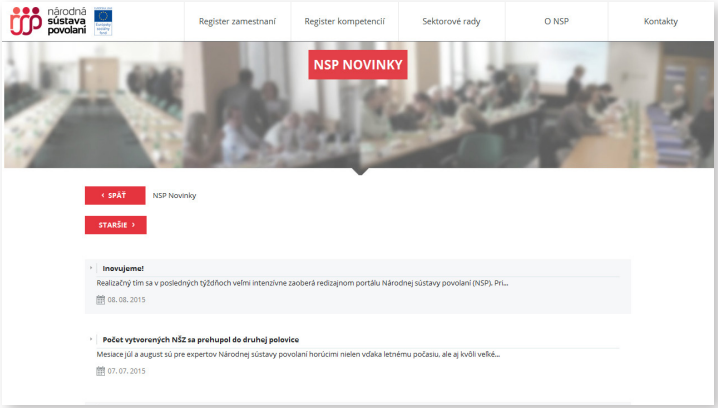

Informácie o dodávateľovi aktivít (riešiteľská organizácia):

TREXIMA Bratislava je špecializovanou výskumno-štatistickou a poradensko-inovačnou organizáciou, ktorá vyvíja a realizuje originálne projekty v oblasti trhu práce, vzdelávania, rozvoja podnikania a informatizácie, čím prispieva k zvyšovaniu produktivity, konkurencieschopnosti a zamestnanosti v SR, ako aj k redukcii počtu nezamestnaných osôb a skracovaniu doby nezamestnanosti. Hlavnými aktivitami spoločnosti sú napríklad moderné a efektívne celoštátne štatistické zisťovania v oblasti trhu práce zahŕňajúce viac ako 18 000 spra¬vodajských jednotiek, systematická spolupráca s AZZZ SR, RÚZ, KOZ SR, ZMOS, s jednotlivými zamestnávateľskými a odborovými zväzmi, poskytovanie hodnoverných informácií a analytických materiálov pre zabezpečovanie úloh v oblasti sociálneho dialógu či zabezpečenie permanentného výskumu zameraného na vývoj a správne využívanie klasifikácie zamestnaní (KZAM, ISCO), klasifikácie vzdelávania (KOV, ISCED) a klasifikácie ekonomických činností (NACE) ako kľúčových nástrojov monitorovania, vyhodnocovania a prognózovania sociálno-ekonomických procesov.

Fotodokumentácia z realizácie NP NSP

NÁRODNÁ SÚSTAVA POVOLANÍ III

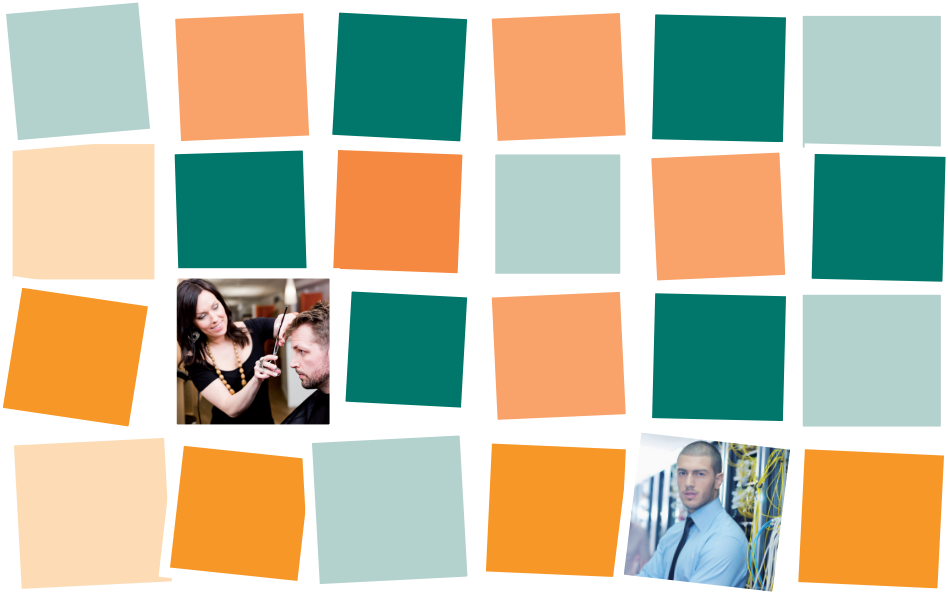

Kontakt:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
Slovenskej republiky
Špitálska 4, 6, 8
816 43 Bratislava
02/ 2046 0000
www.employment.gov.sk